

– Ezzel szemben én azt mondom: nem jó az, ha az MSZP ennyire túlsúlyos lesz. Erről kell a választópolgárokat meggyőzni, és éppen arra kell kérni az SZDSZ számára felhatalmazást, hogy ezt megakadályozza. Erre fogunk törekedni a két forduló között.

– Elképzelhető, hogy második legnagyobb pártként az SZDSZ ellenzékbe vonul?

– Nem, az SZDSZ most is, akárcsak négy éve, azért indult a választásokon, hogy felhatalmazást kapjon akaratának érvényesítésére. Vagyis választóinkat kormányzati pozícióból kívánjuk képviselni.

– „Az SZDSZ az egyetlen párt, amely megállíthatja az MSZP-t” – ezt Pető Iván mondta tizenegy órakor, aztán ön is megismételte éjszaka fél kettőkor. De ez a mondat még az SZDSZ barátai körében sem váltott ki egyértelmű rokonszenvet. Többen önteltnek, megalapozatlannak tartották.

– Tessék mondani egy másik pártot, amely megállíthatja az MSZP-t...

– Ilyet nem tudok. De csakugyan megállíthatja az SZDSZ?

– Ismétlem: megakadályozhatja, hogy az MSZP túlsúlyos legyen. 161 egyéni szavazókörben vannak versenyben az SZDSZ képviselőjelöltjei – többnyire az MSZP-vel. Szinte mindenütt első, második, harmadik helyen várjuk a május 29-i fordulót. Ha nem az SZDSZ-nek van erre esélye, akkor nem tudom, hogy kinek.

Wekler Ferenc (választókerületében az első helyen áll):

– Ha a szocialisták folytatják sikeresorozataikat, az MSZP végül egymaga a mandátumok több mint 50 százalékát megszerezheti. Ebben az esetben meggyőződésem szerint nem kellene részt vennünk a koalícióban. De egyelőre még az SZDSZ is ott van a versenyben. A második fordulóban még jó néhány egyéni első helyben reménykedem, mert szerintem a magyar választópolgárok tudatosan szavaznak, és belátják, hogy a demokráciában mindig szükség van ellensúlyra, még akkor is, ha az a kormányon belül működik. Ugyanis nem tartanám szerencsésnek, ha mindössze négy évvel a rendszerváltás után az akkor leváltott párt utóda arra kényszerül, hogy egyedül irányítsa az országot. Ez a feltételezés nagyon hízelgő. De én sem egzisztenciálisan, sem politikailag, egyáltalán, semmilyen értelemben nem kényszerülök elvtelen kompromisszumokra.

– Pető Iván azt is megjegyezte, hogy az MSZP-hez sok beválthatatlan illúzió kapcsolódik. Nem gondolja-e Kuncze Gábor, hogy koalíciójuk esetén ez önökre is érvényes lesz?

– Az SZDSZ-nek megvalósítható programja van, és a választók döntenek el, hogy ezt választják-e vagy ragaszkodnak saját illúzióikhoz.

– Elképzelhetőnek tartja-e, hogy azokban a körzetekben, ahol az MDF harmadik, de ahol a jobboldali pártok híveinek szavazatával esetleg megszerezheti az első helyet, ott önként az MSZP-vel egymás javára kölcsönösen visszalépnek?

– Az SZDSZ és az MSZP között nem kerül sor ilyen jellegű tárgyalásokra a két forduló között. De arra is felhívom a figyelmet, hogy a liberális pártok – megállapodásuk értelmében – most majd egyaránt az SZDSZ-t fogják támogatni, ami számára további esélyeket ígér. Ez – remélem – sok helyen elég lesz arra, hogy megelőzzük az MSZP-t.

Eörsi István a koalíciókötés tétjéről

– Meglepte az eredmény?

– Abban biztos voltam – ahogyan itt mindnyájan –, hogy az MSZP győz, és azt is tudtam, hogy az SZDSZ a második lesz. Azt azonban nem gondoltam, hogy a szocialisták az egyéni választókerületekben ekkora fölényre tesznek szert. Most nagyon sok függ attól, hogy a lakosság nem szocialista és nem szabad demokrata vonzalmú része a második fordulóban hogyan viselkedik. Mert megtehetik azt, hogy nem mennek el szavazni, és akkor arat az MSZP. Vagy gondolkodhatnak úgy is, hogy „a komcsik még mindig jobbak, mint ezek a liberálisok”. A szélsőjobb, például a MIÉP, bizonyosan azt gondolja: ott legálább van egy Szűrös-szárny. Szóval, én azt hiszem, a szélsőjobb szempontjából – nemcsak azért, mert zsidónak is nevezik őket, hanem ettől függetlenül is – a liberálisok a „legbűdösebbek”. A harmadik esély, amit, remélem, a józan emberek felismernek, hogy katasztrófa volna, ha egy igen erős MSZP – éppen, mert ilyen erős – nem találna koalíciós partnert. Tehát ezért érdemesebb az SZDSZ-re szavazni, hogy a nagy fölényt egy kicsit csökkentse.

– Ön bizonyos-e abban, hogy ezt az MSZP-ben is így gondolják? És vajon az MSZP választói miért vonnának le az önéhez hasonló következtetést ebből a helyzetből? Sokkal valószínűbb, hogy nagy fölényrel akarnak nyerni.

– Szerintem az MSZP számára életbe vágó kérdés, hogy találjon koalíciós partnereket. Széles társadalmi bázis nélkül ugyanis nem lehet nekimenni az olyan időszaknak, amilyen most jön. Mert akkor a társadalmi béke lenne veszélyeztetve. És az SZDSZ kisebb pártként is sok mindent el tud érni, de csak akkor, ha nem törpül el az MSZP mellett.

– Ha igen, akkor nem szabad koalíciót kötni?

– Ezt nem mondtam. De akkor ezt alaposan meg kell gondolni. Vagy pedig a feltételeket nagyon keményen és pontosan ki kell alkudni, és nyilvánossá kell tenni, hogy senki ne vehesse áruháznak, ha az SZDSZ a feltételek be nem tartása esetén kilép.

– Önnel ellentétben itt az SZDSZ sok tagjától és hívétől hallottam, hogy jobban örülnének, ha az MSZP egymaga is képes lenne kormányt alakítani, mert akkor az SZDSZ-nek nem kellene „elvinnie a balhét” azért is, ha az MSZP-ben csalódnának.

– Ez akkor lehet érvényes logika, ha az MSZP megszerzi az abszolút többséget. Ha nem szerzi meg, akkor nem érvényes. Mert ha itt a mai kormány ügyvezetőként fél évig még hatalmon marad, szerintem a demokratikus szabadságjogoknak az írmagja sem marad meg. Pláne, ha tudják, hogy veszítettek. Ezért a felelősséget egyetlen párt sem vállalhatja!

Rádai Eszter

Eörsi István: „A feltételeket nagyon keményen és pontosan ki kell alkudni”

